

WSTĘP

Narkotyki to potoczna nazwa stosowana dla niektórych substancji psychoaktywnych, zwykle tych nielegalnych które prowadzą do uzależnienia. Substancje psychoaktywne obejmują zarówno substancje legalne (np. nikotyna, alkohol, kofeina, niektóre leki) jak i nielegalne (np. kokaina, heroina). Substancje te oddziałują na centralny układ nerwowy, powodując zmiany nastroju, świadomości i zachowania. Na rynku wciąż spotkamy nowe narkotyki, które wywołują nieodwracalne skutki zarówno psychiczne jak i zdrowotne. Niosą również poważne konsekwencje prawne. W ostatnich latach głośno jest o tzw. dopalaczach, które w swym działaniu podobne są do narkotyków. Warto zauważyć, że wśród osób stosujących narkotyki dochodzi do odurzania się równocześnie i/lub naprzemiennie alkoholem i innymi substancjami psychoaktywnymi, co może prowadzić do uzależnień krzyżowych.

W 2019 r. w ramach europejskiego projektu: „European School Survey Project on Alcohol and Drugs” (ESPAD) zrealizowano audytoryjne badanie ankietowe na losowej próbie reprezentatywnej uczniów trzecich klas szkół gimnazjalnych (wiek: 15-16 lat) oraz drugich klas szkół ponadgimnazjalnych (wiek: 17-18 lat) naszego kraju. Z badania wynika, że chociaż raz w ciągu całego życia używało tych substancji 21% młodszych uczniów i 37% starszych uczniów. Na drugim miejscu wśród uczniów gimnazjów pod względem rozpowszechnienia substancji nielegalnych jest amfetamina (4%), a wśród uczniów szkół wyższego poziomu – ecstasy (5%).

Dlatego bardzo ważne jest zapobieganie używaniu narkotyków przez dzieci i młodzież poprzez działania profilaktyczne, które wprowadzą pożądane zmiany w funkcjonowaniu nie tylko osób zagrożonych uzależnieniem, ale całej populacji. Aby ten cel osiągnąć, należy jednocześnie oddziaływać na czynniki chroniące - wzmacniając je oraz na czynniki ryzyka poprzez ich eliminację.

Przeciwdziałanie narkomanii to poważne wyzwanie. Rosnące zainteresowanie dopalaczami nasuwa myśl, iż dzisiejsza młodzież utożsamia czas wolny z koniecznością odurzenia się. Aby temu zapobiec należy zaproponować wiele atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego. Rolą dorosłych, a zwłaszcza rodziców jest spędzanie czasu z dziećmi, rozwijanie w nich pasji i zainteresowań. Należy zadbać o odporność psychiczną młodego człowieka, pomagając mu zrozumieć siebie i otaczający świat. Konieczne wydaje się przekonanie młodzieży, iż życie bez

alkoholu i narkotyków jest bardziej korzystne. Podejmowanie różnorodnych działań sprzyja zatem poprawie jakości życia zarówno pojedynczych jednostek, jak i całej społeczności lokalnej.

Z badań przeprowadzonych wśród młodzieży szkolnej (407 uczniów) wynika, że po środki psychoaktywne sięgnęło 9 ankietowanych, w tym 5 osób zażywało je jednokrotnie, 3 uczniów robi to regularnie/codziennie, a jeden uczeń zażywał je kilka razy w życiu.

Z badań tych wynika, że 6 % ankietowanych uważa, że zdobycie narkotyków na terenie gminy jest łatwe. Dużym optymizmem wyłaniającym się z przeprowadzonych ankiet jest to, iż 83% ankietowanych uważa, że dopalacze są bardzo szkodliwe dla zdrowia tak jak i narkotyki.

Podstawą prawną działań związanych z zapobieganiem narkomanii w Polsce jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii. Akt ten stanowi, iż zadania z zakresu przeciwdziałania narkomanii realizują organy zarówno administracji rządowej, jak i jednostki samorządu terytorialnego w zakresie określonym w ustawie.

Zgodnie z art. 10 ust. 1 przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gminy i obejmuje takie działania jak:

- 1) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
- 2) udzielenie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
- 5) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Przepisy tejże ustawy wskazują, że powyższe zadania realizowane są w postaci gminnego programu przeciwdziałania narkomanii, uchwalanego przez radę gminy.

Gminny Program ma na celu określenie kierunków profilaktyki narkomanii, które zapobiegają problemom już występującym oraz powstawaniu nowych. Program tworzony jest

przy współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Aby zapewnić skuteczność podejmowanych działań, cele ujęte w Programie są kontynuacją zadań podejmowanych w poprzednich latach.

ROZDZIAŁ I

1. Cele Programu

Przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gminy, obejmujących :

1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem, w szczególności poprzez:

1. Udzielanie pomocy osobom uzależnionym oraz zagrożonym uzależnieniem od narkotyków w następujących formach:

- a) Konsultacji specjalistów;
- b) Zajęć edukacyjnych;
- c) Pomocy i wsparcia psychologicznego;
- d) Wsparcia osób uzależnionych;
- e) Zakupu i upowszechnianie materiałów edukacyjnych, informacyjnych o istocie uzależnień.

2. Prowadzenie działań motywujących do podjęcia leczenia odwykowego.

3. Zorganizowanie i sfinansowanie specjalistycznych szkoleń z zakresu profilaktyki i rozwiązywanie problemów związanych z narkotykami dla nauczycieli, pedagogów szkolnych, pracowników pomocy społecznej, niezbędnych do prowadzenia pracy profilaktycznej i terapeutycznej z dziećmi, młodzieżą i rodzicami.

2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej, w szczególności poprzez:

1. Udzielanie pomocy rodzinom, w których występują problemy w związku z używaniem narkotyków poprzez:

- a) Konsultacje specjalistów;
- b) Zajęcia edukacyjne;
- c) Poradnictwo;

3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów,

a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych, w szczególności poprzez:

1. Dofinansowywanie profesjonalnych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży oraz ich rodziców na terenie szkół.
 2. Udział w lokalnych i ogólnopolskich kampaniach edukacyjnych związanych z profilaktyką narkotykową i rozwiązywaniem problemów społecznych związanych z uzależnieniami.
 3. Zakup materiałów informacyjno – edukacyjnych oraz materiałów do prowadzenia zajęć profilaktycznych i terapeutycznych w szkołach
 4. Dofinansowywanie specjalistycznych szkoleń z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów o podłożu narkotykowym, dla pedagogów szkolnych, nauczycieli, pracowników socjalnych, wychowawców, psychologów i innych osób pracujących z dziećmi i młodzieżą, niezbędnych do prowadzenia pracy profilaktycznej i terapeutycznej.
 5. Prowadzenie konkursów na temat uzależnień i wiedzy o zdrowiu wśród dzieci i młodzieży.
 6. Promowanie zdrowego trybu życia, wolnego od narkotyków i innych używek oraz różnych form aktywnego spędzania czasu wolnego.
 7. Realizowanie elementów profilaktyki podczas festynów, imprez organizowanych przez gminę oraz dni profilaktyki w szkołach.
 8. Organizowanie spotkań, szkoleń, prelekcji dotyczących profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z narkomanią.
 9. Podnoszenie poziomu świadomości społecznej na temat problemów związanych z używaniem środków psychoaktywnych i możliwości zapobiegających temu zjawisku.
- 4) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów narkomani, w szczególności poprzez:**
1. Współpraca z organizacjami pozarządowymi, kościołami i związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi w zakresie zapobiegania narkomani.
 2. Monitorowanie i uaktualnianie danych na temat instytucji, placówek oraz osób prowadzących działania profilaktyczne i lecznicze.
 3. Współpraca z Krajowym Biurem do Spraw Przeciwdziałania Narkomani – stosowanie wyznaczonych przez Biuro standardów realizacji działań profilaktycznych oraz działań z zakresu pomocy osobom uzależnionym.
 4. Współpraca z Policją w celu prowadzenia wspólnych działań profilaktycznych m.in. poprzez kontrolę miejsc narażonych na działalność dealerów narkotykowych, głównie w okolicach szkół .

5. Organizowanie szkoleń dla osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania narkomanii, w tym dotyczących procesu ewaluacji podejmowanych działań profilaktycznych.
6. Finansowanie szkoleń pracowników instytucji i służb społecznych w zakresie problematyki narkomanii.

5) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego, w szczególności poprzez:

- a) Zapewnienie profesjonalnego wsparcia osobom uzależnionym oraz ich rodzinom poprzez realizację kontraktów socjalnych oraz pracę socjalną - pracownicy socjalni.
- b) Współpraca z pracownikami socjalnymi mającymi kontakt z osobami uzależnionymi i współuzależnionymi od narkotyków.
- c) Świadczenie pomocy społecznej osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym - udzielenie pomocy przy odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczności poprzez udział w spotkaniach, warsztatach, rozmowach wspierających itp.

Adresaci Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii skierowany jest do :

- osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych (dzieci, młodzież, dorośli),
- osób eksperymentujących i zagrożonych uzależnieniem (najczęściej osoby niepełnoletnie),
- członków rodzin, w przypadku których zaistniał problem uzależnienia bądź zagrożenia uzależnieniem od substancji psychoaktywnych,
- osób działających w zakresie profilaktyki, terapii, rehabilitacji, resocjalizacji, animacji czasu wolnego i readaptacji osób uzależnionych,
- wszystkich zainteresowanych realizacją założeń Programu,

Realizatorzy Programu

- Urząd Gminy w Jedlni -Letnisku
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jedlni -Letnisku

- Zespół Interdyscyplinarny Gminy Jedlnia-Letnisko
- Komisariat Policji w Pionkach
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Jedlni -Letnisku
- Placówki oświatowe na terenie Gminy Jedlnia-Letnisko
- Służba Zdrowia
- Punkt konsultacyjno-informacyjny dla osób uzależnionych i współuzależnionych
- Lokalne instytucje, organizacje pozarządowe, instytucje kościelne i osoby prywatne zajmujące się profilaktyką uzależnień.

ROZDZIAŁ II

1. Postanowienia końcowe Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii

Zakres zadań może być zweryfikowany ze względu na wysokość środków finansowych przeznaczonych na ich realizację.

2. Koordynacja realizacji programu, sposób monitorowania i sprawozdawczości

1. Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii jest koordynowana przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jedlni -Letnisku.
2. Obsługę prawną, finansową i administracyjną Programu zapewnia Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jedlni -Letnisku.
3. Kierownik Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jedlni-Letnisko w imieniu Wójta Gminy Jedlnia-Letnisko sporządza sprawozdanie z wykonania Programu w danym roku, który przedkłada Radzie Gminy Jedlnia-Letnisko do dnia 31 marca roku następującego po roku, którego dotyczy.

2. Źródła finansowania

1. Środki finansowe niezbędne do realizacji „Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2021” pochodzą z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
2. Zadania realizowane w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2021 finansowane będą z budżetu gminy z działu 851 rozdział 85153 z opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych określonych w dziale 851 rozdział 85154.

3. Koszty planowanych wydatków na realizację zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii stanowi kwotę 2 200,00 zł.

PRZEWODNICZĄCA
RANY GMINY
Moskwa
mgr Sylwia Moskwa

